

Наступні параграфи цього розділу детально розкривають процеси даних дій. Важливим є також те, що у параграфі про дію множення школярам подано таблицю множення.

Наприкінці «Граматики» П. Куліш наводить чотири відомі молитви старослов'янською мовою. В епілозі підручника представлено «Слово до письменних». У заключному слові автор робить висновок, що кожен народ має свою мову, звичаї, співає свої пісні. Проминуло багато років. Українська земля зазнала багато знущань і руйнувань, а мова залишилася тією ж, ті самі пісні лунають по всій Україні. П. Куліш закликає шанувати рідне слово, надане самим Богом.

«ГраMATка» має продумане художнє оформлення. Вона приваблює читачів своїми початковими літерами кожного параграфа, розділу, які становлять окремі сюжети, взяті із життя. Текст підручника читається легко, адже написаний українською народною мовою. Такої мови автор пропонує навчатися й іншим.

Як відомо, від першої навчальної книжки значною мірою залежить ставлення дитини до навчання, її успіхи у навчально-виховному процесі. Тому важливо, щоб перша навчальна книга була не тільки якісною, яскраво оформленою, але й написана рідною мовою. П. Куліш добре розумів потребу навчання дітей рідною мовою, тому й створив для них підручник українською мовою.

До мови свого підручника автор ставився особливо уважно. Він прагнув надати мові відтінку урочистості й високості, при цьому зберігши її народну основу.

«ГраMATка» П. Куліша знаменувала собою відродження освіти в Україні. Автор підручника був прогресивним громадським діячем, просвітителем, прагнув дружби й рівності всіх слов'янських народів, виступав за торжество любові й справедливості, за розвиток рідної мови, культури, науки.

Список використаних джерел

1. Гнідан О. Світогляд П. Куліша / О. Гнідан, Н. Осьмак // Слово і час. – 1992. – № 9. – С. 3 – 11.
2. Куліш П. ГраMATка / П. Куліш. – Санкт-Петербург, 1857. – 149 с.
3. Курс історії української літературної мови / За ред. І. К. Білодіда. – Т.1. – К.: Наукова думка, 1958. – 356 с.
4. Степанишин Б. І. Вивчення творчості Пантелеймона Куліша в школі / Б. І. Степанишин. – Тернопіль, 2001. – 63 с.
5. Яцюк В. П. Куліш: здобутки та проблеми осягнення / В. Яцюк // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 9. – С. 2.

УДК 371.124:78:39

ГОРВАТ В. В.
ГАСНЮК В. В.
Мукачівського державного університету, Україна

ЕТНОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: СУТНІСТЬ І ЗМІСТ

Посилення особистісного виміру в педагогічній науці і практиці є головною метою і змістом системи освіти ХХІ століття. Її реалізація сприятиме усвідомленню особистістю свого походження, свого місця у світі, а отже засвоєння індивідом

певної етнокультури своєї спільноти, способу буття, і в результаті сміливо вступати в діалогічні процеси з іншими культурами.

Проблема етнокультури цікавила багатьох дослідників, серед яких О. Комаровська, Н. Коршунова, Л. Куненко, О. Отич, А. Панькін, Ю. Руденко, А. Садохін, С. Федоров, О. Хоружа, Л. Яновська та ін. Проблема етнокультурної компетентності висвітлюється в публікаціях О. Гуренко, Т. Дятленко, Н. Лисенко, Г. Лозко, Т. Фопель. Зорієнтованість на засвоєння особливостей рідної культури, традицій і звичаїв рідного народу, а також дбайливе ставлення до духовної спадщини інших етносів соборної України є основним орієнтиром, що поєднує думки науковців.

Метою нашої розвідки – репрезентувати аналіз сутності та змісту поняття «етнокультурна компетентність» з позицій теорії та методики професійної освіти. Заявлена проблема щільно пов'язана з теорією та методикою фахового навчання майбутнього вчителя музичного мистецтва і вимагає розгляду співвідношення понять «компетентність», «етнокультура» та «етнокультурна компетентність».

Огляд словникових джерел показав, що поняття «компетентність» в різних виданнях не має суттєвих відмінностей і означає володіння знаннями, котрі необхідні для розмірковування про обізнаність в певній галузі знань.

Академік НАПН Н. Бібік сутність даного поняття визначає таким чином: «компетентність стосовно структури змісту освіти, що побудована у сучасних стандартах за галузевим принципом і в програмах, виводить універсальний метарівень, що в інтегрованому вигляді представляє освітні результати» [1].

Сучасні фахівці галузі педагогіки та психології [3, с. 58 - 64] розглядають компетентність, як володіння відповідними знаннями та здібностями, що дозволяють людині обґрунтовано судити про певну галузь та ефективно діяти в ній.

Дослідження поняття «етнокультура» вимагає розгляду семантики цього терміну, що включає дві лінгвооснови: «етно» і «культура». Об'єднуючим чинником щодо змісту цих понять є опора на цінності: для поняття «культура» у цілому – на загальнолюдські цінності, для поняття «етнокультура» – на цінності етносів. З огляду на вищезазначене, цінності, методи й засоби народної педагогіки, що є стрижнем етнопедagogічної культури, складають основу також і етнічної культури й можуть бути використані під час формування етнокультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Етнокультурна компетентність педагога за визначенням вітчизняних науковців – це здатність вчителя вільно орієнтуватися у світі значень певної етнічної культури, розуміти її мову, «символи» і вільно творити рідною мовою.

Вільно пізнаючи і розуміючи окремі знаки культури, особистість відрізняє «своє» від «чужого» і навчає цьому інших представників спільноти. Особливо яскраво це проявляється у поліетнічних регіонах України. Оскільки вектор нашого дослідження спрямований на простір педагогічної практики мистецької освіти – доцільним вважаємо зазначити, що «на даному історичному етапі у більшості загальноосвітніх закладів Закарпатського регіону навчаються школярі різної етнічної приналежності. Велика кількість дітей виховується у сім'ях мішаного етнічного складу, світосприймання та національна свідомість яких відображає поєднання двох,

а то й трьох-чотирьох етнічних культур... Такі соціальні фактори не можуть не відобразитися на характері й змісті навчання та виховання, музичного зокрема» [2, с. 80-84].

Отже, перед ВНЗ постає важливе завдання щодо підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва – сформувати таку інтегральну властивість майбутнього фахівця, який виявлятиме здатність сприймати специфічні риси поліетнічного простору, особливості ментальності українців, що відображено у художніх творах різних жанрів музичного мистецтва. Означена інтегральна властивість майбутнього вчителя музичного мистецтва є етнокультурною компетентністю, яка виявляється у наявності *знань* особливостей національного характеру українців, *умінь* виділяти в художньому змісті специфічно українські риси, *ціннісних установок* щодо виявлення рис поціновувача й просвітителя музичної культури рідного народу.

Список використаних джерел

1. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / О.В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. (під заг. ред. О. В. Овчарук.) – К. 2004. – 111 с.
2. Гаснюк В. В. Вивчення рівня музично-естетичного виховання учнів початкових класів шкіл з угорською мовою навчання / В. В. Гаснюк // Наукові записки Ніжинського державного університету імені М. Гоголя: серія «Психолого-педагогічні науки». – Ніжин, 2010. – № 6 – С. 80 – 84.
3. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторский // Народное образование. – 2003. – №2. – С.58 – 64.

УКД 37.018.1:37.013.43-057.874«7124»

ГОРВАТ М.В.
Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ

Концепція родинного виховання його завдання в різні історичні періоди та при різних суспільних умовах зовні залишалися незмінними, тому, що вони включали формування суспільних цінностей. Усвідомлення обов'язків перед сім'єю, виконання їх є важливим критерієм культури сімейних стосунків.

Емоційна сфера має величезне значення для людини. Однак це значення не завжди усвідомлюється особою, а ще частіше не визначається нею. Проводячи бесіду за прочитаним твором учні аналізують особливості поведінки та риси характеру позитивного та негативного героя оповідання. При аналізі коли вчитель задається питанням які риси характеру вони хотіли б наслідувати називають силу, волю, розум. А почуттів соромляться, вважають що емоції треба стримувати, приховувати. Емоціональність, чуйність вважається слабкості людини. Найглибше виявляє себе людина в почуттях. Недаремно видатний педагог К. Ушинський підкреслював: «Ніщо – ні слово ні думка, ні навіть вчинки наші не виявляють так яскраво і вірно нас самих і наше ставлення до світу, як наші почування» [4, с. 117].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>